

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Pygmæos ipsa deformitate sua esse gratiosos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

in nomine Domini: egressiq; sunt duo vrsi de saltu, & lacerauerunt ex eis quadraginta duos pueros. Quòd si caluitium vitio vertere aded est graue, quantum malum erit, irridere alterius monstrositatem miseratione longè digniorem? à qua explodenda satis nos deberet terrere, quòd impium sit, Dei opus contemnere.

CAPVT L.

Vniuersum Monstris ornari, in Pygmaeis & Gigantibus ac enormiter fortibus ostenditur.

NE quis autem existimet, Deo caussas non esse, tales vel defectus, vel effectus naturæ Mundo inferendi, reperit D. Augustinus, & Dionysius Carthusianus quamdam in ipsa monstrorum deformitate, venustatem. Si quidem contraria se mutuò commendant, faciuntq; gratiora. Quemadmodū ergo gratiam lucis extollit obscuritas noctis; & morbi ostendunt beneficium sanitatis; vmbraeq; & atrii colores picturæ augent amānitatem; dum eminentiora quæque distinguunt, & differentiā colorum, alternā vice, se se excitante, opposita iuxta se posita clariùs elucescunt; ita & ea, quæ foeda sunt, dum res pulchras cōmendant, faciunt ad decorem atque elegantiam vniuersitatis. Qui scenicis spectaculis volunt delectare, non tantū Gratias, sed etiam Furias, & cum aulicis rusticos in theatra inducunt. Et mulieres interpoles, vt facie candida esse videantur, nigrā tēniā collum inumbrant. Ad eundem modum etiam Mundus iste visibilis nō formosarum modò, sed etiam deformiter exorbitantium rerum, velut intermedijs, exornatur. Nam, præter varietatē, etiam habent ista deformia elegantium commendationem. Eò pulchriora sunt prata, quò pictiora, ipsa florum herbularumq; diuersitate gratiam conciliante. Quin & raritas quoque habet lepōrem; & animum admiratione percellit, quidquid est inusitatum. Vnde, sicut in picturis, ita in creaturis monstrorum parerga conciliant ornamentum.

Igitur esto, non censeatur in se pulcher Pygmaeus, qui

Rrrr

pede

I.

S. Augustin.
l. 16. de ciuit.
c. 8. Dionys.
Carth. lib. de
venustate
Mundi. c. 9.

II.

pede non est altior uno; neque venustus putetur, qui Polyphemus, (quippe nemo cupit de gente Myrmidonum esse, aut de numero gigantum; notariq; se putant, qui, per iocum, vel Longini, vel frustum hominis, aut Abbreuiati, Grilliue nuncupantur;) nihilominus tamen hæc ipsa vniuscuiusq; deformitas, hic excessus, aut defectus vsque adeò fecit ad ornatum vniuersi; vt in Principum aulis, pumili, instar simiorum, in oblectationem alantur; & gigantem circumducere, multis sit lucrosus. Vt enim satietas fastidium, sic raritas parit delectationem. In *Aegypto*, inquit Nicephorus, natus est homo infra incredibilem statura breuitatem consistens, sub Theodosio: ac talem quoque, nostra ætate, vidi ipse, pro monstro habitum, quem breuis admodum statura mulier in lucem edidit. *Aegyptius* tam breuis fuit, vt per dici similis esset. Neque ingratum spectaculum erat, si cum illo globus hominum conuersaretur, & ad contentionem excelsus colluderet. Porro, quod mirabile dictu est, prudentia ei inerat, qualis homini formoso competit; quippe cui corporis exilitas ea de re nihil ademisset. Vox à Musis non abhorrebat: sermo mentis generosam spectandam exhibebat. Non vixit ad annos viginti quinque. Ita tunc Deus, vel de homuncione homines rapuit in admirationem. Quod & nostra ætate præsignis ingenij & artis calchographus Callot, in monstruosissimè gibbosorum masculorum imaginibus fecit: quos incredibili lepore, cum sesquipedali naso, cum promontorio ventris, & curuitate pedum, in cœnaculis, in atrijs, in porticibus, in hortis magnates depingi iubent; & aspiciunt aduenæ cum voluptate. Potest ergo etiã in deformitate, ac in rebus minimis ars ornatusq; maximus existere. Sicut autem ad sapientem architectum pertinet, non tantum firmam, sed etiam pulchram domum extruere; ita spectat ad vniuersi conditorem, Mundum, quem potentia sua produxit, sapientia variatum condecorare. Hæc supellex est tantæ domus: immò isti sunt minorum gentium inquilini; qui plerumq; quò sunt corpore depressiores, eò mascula bile se se magis, supra ceteros mortales, extollunt. Siquidem paruum vas citò ebullit. Ceterum quæ pusillorum hominum sint comoda, Gueuarra lepidè recensuit, mihi propositum est, Dei

Nicephor.
lib. 12. c. 37.

ad hunc
lib. 12. c. 37.
ad hunc
lib. 12. c. 37.

II

opera

opera defendere; non dare istis occasionem superbiendi; aut iocando ludere.

Barbarè eiusmodi hominum aliquem, ad oblectationem suam, adhibuit, Pesto in Hungaria recepto, Solimannus, qui maximis usus itineribus in Pannoniam peruenit, adductosq; ad se Christianos captiuos circiter octingentos, paucis demitis, crudeliter trucidari iussit. Erat in ijs procera statura Noricus miles, hunc in Germanorum contemptum iussit pumilioni, vix militis eius genua capite attingenti, necandum tradi. Erat hoc fœdissimum spectaculum, virum fortissimum, imbecilla nani manu, per visum & iocum, crebris ictibus humi prosternei, & agrè tandem, præ virium imbecillitate, iugulari. Huiusmodi spectaculo immanissimi Turcarum Principes sese suauiter oblectabant. Et hic quidem Solimannus id sibi iucundum esse ostendebat, vt magnum parui faceret, paruum magni æstimaret.

Alij humanioribus modis oblectationem è pusillis his ceperunt. Cardanus refert, pumilionem, virum perfectæ ætate, cubiti longitudine in pſittaci cauea, in Italia fuisse ostentatum. Curiosè spectatam puellam, nouem annorum, & à se quoque spectatam scribit Albertus, quæ magnitudine vnus anni videretur. M. Antonius quoque ad pompæ ornatum Sisyphum pumilionem, intra bipedalem staturam, ingenio viuacem fertur habuisse. Augustus autem adolescentulum honestè natum bipedali minorem, Lucium nomine, scribitur, spectaculis exhibuisse. Canopas certè in delicijs fuit Iulæ neptis Augusti, duos pedes & palmum longus. Cuiusmodi etiam fuisse aiunt Andromedam Iulæ Augustæ libertam. Quin, hitam parui adeò sæpe magni æstimari sunt, vt etiam mortui in ipsis sandapilis spectarentur. Siquidem Manius Maximus & M. Tullius equites Romani, qui binum cubitorum fuere, Varrone teste, defuncti adibantur, eosq; se in loculis asseruatos vidisse testatur Plinius. Et, vt idem memorat, fuerunt semipede maiores sub Angusto Pustio & Secundilla, quorum corpora miraculi gratiâ asseruata sunt in conditorio Sallustianorum hortorum. Cur hæc non mirarentur homines, cum Deus sæpe mirabilior sit in paruis, quàm magnis? tot enim

R III 2 motuum

III.

Laurent. Sur.
Comment.
rer. in orbe
gestar. Anno
1541.

IV.

Cardan. de
subtilit. lib.
de Hom. ne-
cessi. & forma.
Idem Card.
lib. 8. de va-
riet. rer. c. 43.

Plin. l. 7. c. 16

Ibidem